

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОСОЮЗУ

Богданович Л.

Національний університет харчових технологій

Вступ України до Європейського Союзу (ЄС) є стратегічною метою зовнішньої політики України. Економічна привабливість Євросоюзу для України поля-

гає насамперед у можливості долучитися до високої культури ефективного ринкового господарювання і підняти до такого ж рівня власну економіку.

Середньорічні темпи приросту ВВП у країнах ЦСЄ за період їх членства в ЄС (2005–2012 рр.) виявилися значно нижчими, ніж за такий самий період до вступу в ЄС (1997–2004 рр.). Особливо великі втрати динаміки відчули країни Балтії, Словенія та Угорщина. За вісім років до вступу в ЄС ці країни мали середньорічні темпи приросту ВВП від 4 до 7%, а після вступу — від 0,4 до 4%. Греція за 20 років до вступу в ЄС мала середньорічний приріст ВВП (6,8%) навіть кращий, ніж країни євроспільноти у форматі того періоду. Однак після набуття членства в ЄС економіка Греції перші 10 років ледве зводила кінці з кінцями: приріст ВВП за період із 1981-го по 1990 р. становив усього 0,7%. Сьогодні Греція переживає ще більший економічний спад, ніж після свого вступу в ЄС. Отже, негативні наслідки вступу в ЄС можуть мати як короткочасний, так і тривалий характер [2].

За оцінками експертів проєвропейської орієнтації, від впровадження Угоди про ЗВТ між ЄС та Україною остання може отримати чималі переваги:

- макроекономічна стабільність: завершення бюджетної реформи, забезпечення незалежності Національного банку України, створення системи ефективного нагляду за фінансовим сектором дозволять Україні наблизитись до виконання зазначеної умови, використовуючи досвід, фінансову та технічну допомогу ЄС;

- збільшення продуктивності економіки: вільний рух товарів, послуг і капіталів між Україною та ЄС. Участь України у спільному європейському ринку буде наслідком підвищення конкурентоспроможності української продукції та збільшення продуктивності виробництва. Джерелом збільшення продуктивності має стати вільний доступ до капіталу і новітніх технологій;

- збільшення обсягів торгівлі між Україною та ЄС: збільшення населення ЄС до 500 млн споживачів призведе до створення найбільшого споживчого ринку в Європі;

- вільне пересування робочої сили в межах ЄС: внаслідок цього зростатиме продуктивність праці в Україні, збільшуватиметься реальна заробітна плата;

- скасування субсидування експорту сільськогосподарської продукції з ЄС до України.

Негативні наслідки виконання Україною критеріїв членства:

- із відкриттям для європейських товаровиробників вільного доступу на українські ринки, українські товаровиробники можуть втратити частину національного ринку, натомість не отримавши змоги, через свою низьку конкурентноздатність, закріпитися на європейських ринках;

- від запровадження європейських норм регулювання економіки можуть постраждати окремі галузі української економіки, передусім сільське господарство, харчова та легка промисловість тощо. Дотації навряд чи будуть передбачені в аналогічному розмірі для українських аграріїв, чия продукція може бути взагалі не допущена на ринки ЄС, а обсяги її виробництва в Україні буде примусово знижено без відповідної компенсації; обмеження доступу українських товарів на європейські ринки під приводом їх невідповідності європейським стандартам і сертифікатам [1].

Обговорення вигод від створення Зони вільної торгівлі з ЄС не може бути відокремленим від оцінки витрат, які пов'язані з реалізацією відповідних домовле-

ностей. По-перше, мова йде про потенційні витрати, пов'язані із забезпеченням виконання зобов'язань України, серед інших, про можливі витрати, зумовлені регуляторною адаптацією. Очевидно, що Україні доведеться істотно змінювати свою політику та інститути для забезпечення узгодженого рівня наближення національного законодавства до законодавства ЄС. Фінансовий тягар варіюється від країни до країни, але не можна знехтувати і загальними витратами, пов'язаними з прийняттям законодавства. Цей аспект вимагає особливої уваги, оскільки адміністративний потенціал та потенціал примусу виконання законів в Україні є досить низьким.

Разом із подальшим скороченням тарифних бар'єрів для всіх товарів за межами зобов'язань України перед СОТ, Угода про вільну торгівлю повинна передбачати значне коригування нормативно-правової бази, особливо у сфері технічних бар'єрів, а також у процедурах митного оформлення.

Що стосується безпеки харчових продуктів, ветеринарних і фітосанітарних стандартів, а також охорони здоров'я та захисту прав споживачів, то ці питання є дуже важливими для України, оскільки експортери продукції тваринництва страждають від обмеженого доступу до ринку ЄС якраз через негармонізовані стандарти. Однак повна гармонізація стандартів може бути занадто дорогою для України [2].

В цілому ж, хоча регуляторні зміни зумовлюють високі витрати, оскільки вимагають нормативних, організаційних та адміністративних змін, вигоди покривають ці витрати в довгостроковій перспективі в усіх секторах.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО. Інтеграційні перспективи України: Аналітичне дослідження / І.І.Жовква, Г.М.Немиря, В.Р.Сіденко, Г.М. Перепелиця. — К.: Інститут Євро-Атлантичного співробітництва., 2007. — 84 с.

2. Оцінка витрат та вигод від укладання угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС / І. Бураковський, К. Куценко, А. Кобилянська та ін. — К.: К.І.С., — 2010. — 96 с.

Науковий керівник: Соломянюк Н.М.